

УДК 339.544

Прокопенко В.В., к.ю.н., доцент, доцент
кафедри морського та митного права НУ «ОЮА»

Використання інформаційних технологій в контролі за доставкою вантажів

Стаття присвячена правовим основам використання інформаційних технологій у процесі контролю за доставкою вантажів, що переміщуються через митний кордон України. Досліджується порядок взаємодії посадових осіб митних органів, перевізників, декларантів або уповноважених ними осіб під час здійснення ними інформаційного обміну у контролі за переміщенням вантажів в контексті міжнародної інтеграції України. Зазначається про необхідність використання інформаційних технологій у роботі митних органів, що обумовлена швидким збільшенням об'єму міжнародного товарообігу та ускладненням його структури. Така необхідність є одним з важливих факторів для швидкого включення України в загальносвітові інформаційні процеси й процеси формування інформаційного суспільства.

Ключові слова: митні органи, органи доходів і зборів, митний контроль за доставкою вантажів, ідентифікація товарів, інформаційні технології, інформаційне суспільство, інформаційна взаємодія.

Статья посвящена правовым основам использования информационных технологий в процессе контроля над доставкой грузов, которые перемещаются через таможенную границу Украины. Исследуется порядок взаимодействия должностных лиц таможенных органов, перевозчиков, декларантов или уполномоченных ими лиц во время осуществления информационного обмена в контроле над перемещением грузов в контексте международной интеграции Украины. Отмечается необходимость использования информационных технологий в работе таможенных органов, что обусловлено быстрым увеличением объема международного товарооборота и осложнением его структуры. Такая необходимость является одним из важных факторов для быстрого включения Украины в мировые информационные процессы и процессы формирования информационного общества.

Ключевые слова: таможенные органы, органы доходов и сборов, таможенный контроль за доставкой грузов, идентификация товаров, информационные технологии, информационное общество, информационное взаимодействие.

Article is devoted to legal bases of the information technology using in the process of control over cargoes delivery which are moved through the customs border of Ukraine. Also the order of interaction of officials of customs bodies, carriers, customs applicants or the persons authorised by them during realisation of an information exchange in control over cargoes moving is investigated in a context of the international integration of Ukraine. It is noticed the necessity of using of the information technology for work of customs bodies that is caused by fast increase in volume of the international goods turnover and complication of its structure. Such necessity is one of important factors for fast inclusion of Ukraine in world information processes and processes of an information society formation.

Keywords: customs bodies, bodies of income and taxes, customs control over cargoes delivery, identification of goods, information technology, an information society, information interaction.

Постановка проблеми. Динаміка розвитку провідних країн світу однозначно засвідчує, що перемоги досягають ті структури, які накопичують та вміло розпоряджаються наявною інформацією. Збір і обробка великих об'ємів інформації, на теперішній час, можливі тільки із застосуванням інформаційних технологій, які реалізуються шляхом створення комплексних систем. На сьогоднішній день такий напрямок роботи органів доходів і зборів (митних органів), як контроль за доставкою вантажів, значно покращено за допомогою використання інформаційних технологій. Впровадження єдиної автоматизованої системи контролю

вантажів почалося з 90-х рр. минулого століття. І саме завдяки цій системі показник недоставлених вантажів знизився до 0,07 % від загальної кількості, на відміну від того стану, який був ще 15 років назад.

Також слід зазначити значну роль названої системи у боротьбі з контрабандою, а також пов'язаний з цим недобір коштів до держбюджету. Ці чинники роблять дослідження адміністративно-правових основ використання інформаційних технологій в процесі контролю доставки вантажів досить актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні розробки впровадження та використання інформаційних систем в митних органах зустрічаються в наукових публікаціях таких вітчизняних вчених, як Є. Аблятимов, Є. Бабалик, С. Денисенко, Б. Кормич, П. Пашко та інших. Але комплексної розробки питання інтеграції інформаційних технологій в процеси державного управління взагалі й роботу органів доходів і зборів зокрема не проводилось. Саме тому **метою** статті є аналіз впровадження існуючих інформаційних митних технологій в сфері контролю за доставкою вантажів, аналіз нормативно-правових актів України та міжнародного товариства щодо впровадження поняття інформаційних технологій в сфері митної справи, а також визначення основних проблем та напрямів вдосконалення існуючих технічних засобів і програмного забезпечення.

Викладення основного матеріалу. Ми маємо визнати, що останні два десятиріччя ІТ – індустрія є такою, що розвивається доволі стрімко в порівнянні з іншими напрямками діяльності людства. Одним з найбільш актуальних та головних курсів розвитку людства на сьогоднішній день є створення інформаційного суспільства. Досягнення цієї мети вбачається шляхом створення електронного уряду, базовою основою якого є поєднання електронних систем всіх напрямків діяльності, в тому числі й автоматизованої електронної інформаційної системи митниці [10].

Необхідно зауважити, що Україна, яка раніше стояла перед вибором щодо приєднання до Європейського чи Митного Союзу, чітко визначила свою позицію на взяття курсу європейської інтеграції. Україна, безумовно, намагається перейняти досвід прогресивних країн світу та держав-членів ЄС зокрема. Підтвердженням цього факту є приєднання нашої держави до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур (Київська конвенція). Запровадження електронних систем для здійснення різних напрямків діяльності держави відбувається різними країнами світу, країнами Євросоюзу зокрема. Серед всіх умов, що висуваються Україні з боку Євросоюзу, є така: використання та вдала взаємодія через систему Інтернет різноманітних урядових органів всередині держави та за її межами. Інтернет, як універсальна та загальнодоступна середовище, являє найбільші перспективи для розвитку взаєморозуміння та взаємодії між Україною та іншими державами.

Впровадження та використання інформаційних технологій в процесі реалізації митної політики є невід'ємною частиною будь-якої розвинутої держави. На щастя, нам є чим пишатись. Ще в далекому 1992 р. була започаткована програма Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби (далі – ЄАІС), що виражалася в той час лише в поступовому впровадженні системи збирання й обробки електронних копій вантажних митних декларацій (далі – ВМД) [11]. В процесі розвитку ЄАІС пройшла декілька етапів і на сьогоднішній день, відповідно до Концепції створення системи «Електронна митниця», яка була

зпочаткована в 2008 р., триває п'ятий етап, що повинен завершитися наприкінці 2013 р. шляхом остаточного впровадження даної системи.

Контроль за доставкою вантажу — один із видів здійснення митного контролю, який представляє собою сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм МК України, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку [1].

Для початку розглянемо нормативно-правову базу, на якій ґрунтується механізм здійснення контролю за доставкою вантажу. Перш за все слід назвати Наказ Державної митної служби України (далі — ДМС України) «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» 1998 р. [3], який закріпив основи контролю за вантажем, що ввозиться в Україну, вивозиться із України, йде транзитом через митну територію України, переміщується між митницями у межах митної території України. Після названого Наказу були прийняті п'ять листів ДМС України для поетапного впровадження системи контролю за доставкою вантажів, де передбачалося здійснення поступового контролю за: ввезенням товарів на митну територію України автомобільним транспортом на адресу суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [5]; транзитом товарів автомобільним транспортом через митну територію України та на перевезення вантажів автомобільним транспортом між митницями в межах митної території України [6]; вивезенням товарів автомобільним транспортом за межі митної території України [7]; транзитом товарів залізничним транспортом через митну територію України [8]; вивезенням товарів залізничним транспортом за межі митної території України [9].

В 2012 р. на зміну наказу 1998 р. прийшов Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні транзитних переміщень», який регулює дії посадових осіб органів доходів і зборів, перевізників, декларантів або уповноважених ними осіб під час здійснення контролю за переміщенням товарів та/або транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем між двома органами доходів і зборів України або в межах зони діяльності одного органу [4]. Відповідно до нього, з митниці відправлення до митниці призначення товари, що перебувають під митним контролем, переміщуються шляхом їх перевезення залізничним, автомобільним, повітряним, морським транспортом. За загальним правилом, контроль за переміщенням товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які перевозяться у митному режимі транзиту до митниці призначення, здійснюється митницею відправлення.

Далі детальніше зупинимось на здійсненні контролю за доставкою вантажу в площині використання інформаційних технологій.

Головною особливістю здійснення контролю за доставкою вантажів є широке та базисне використання ЄАІС. Відомча телекомунікаційна мережа ЄАІС — телекомунікаційна мережа, що була створена ДМС України з метою задоволення потреб у високошвидкісному, надійному, безперебійному та захищеному інформаційному обміні даних для здійснення процедур митного оформлення та контролю під час переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України. На сьогоднішній день ЄАІС існує в рамках Міністерства доходів та зборів.

Суть цієї програми полягає в тому, що вона є відомчою системою зв'язку органів доходів і зборів і забезпечує посадовим особам митниць у межах службових повноважень доступ до інформації, до документів по контролю за доставкою вантажів, які знаходяться під наглядом у цій митниці з можливістю інспекції їх поточного стану [12, с. 69].

Відповідно до чинного МК України, митний контроль здійснюється безпосередньо посадовими особами органів доходів і зборів шляхом:

1) перевірки документів та відомостей, які надаються органам доходів і зборів під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України;

2) митного огляду (огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляду та переогляду ручної поклажі та багажу, особистого огляду громадян);

3) обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України;

4) усного опитування громадян та посадових осіб підприємств;

5) огляду територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадиться діяльність, контроль за якою відповідно до Митного Кодексу та інших законів України покладено на органи доходів і зборів;

6) перевірки обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем;

7) проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;

8) направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих органу доходів і зборів [1].

Вищеназвані дії посадових осіб органів доходів і зборів є формами митного контролю. Далі більш детально будуть розглянуті ті форми контролю, що застосування яких йде мова в Наказі і які базуються на використанні ЄАІС.

Переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України здійснюється після перевірки посадовою особою митниці відправлення наявності електронної копії документу контролю за переміщенням товару або електронного документу контролю за переміщенням товарів в ЄАІС. Документом контролю за переміщенням товару може виступати: попередня митна декларація; митна декларація; періодична митна декларація; книжка міжнародного дорожнього перевезення; авіаційна вантажна накладна (Air Waybill) або коносамент (Bill of Lading). Перевірка здійснюється шляхом запиту до ЄАІС за номером ДКПТ або ЕДКПТ та встановлення відповідності інформації, що міститься у поданих товаросупровідних (товаротранспортних) документах, відомостям, заявленим в електронній копії ДКПТ або ЕДКПТ. Іншими словами йдеться про здійснення контролю співставлення, тобто автоматизоване порівняння даних, які містяться в митних деклараціях або інших документах,

поданих для митного контролю або митного оформлення, з даними, які містяться в електронних копіях митних декларацій та інших документах, що надходять з митних та правоохоронних органів суміжних держав, інших електронних документах, пов'язаних з перевіркою достовірності даних, що перевіряються.

Ми також можемо говорити й про застосування форматологічного контролю, під час якого посадова особа митниці відправлення в межах своєї компетенції перевіряє правильність заповнення електронних відомостей, їх роздрукованих примірників згідно з поданими до оформлення товаросупровідними (товаротранспортними) документами, а також перевіряє застосування одного із засобів забезпечення сплати митних платежів.

Для здійснення контролю за доставкою вантажу однією з основних і базисних форм контролю є *проведення обліку товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України*. Облік здійснюється завдяки занесенню посадовою особою митниці відправлення до ЄАІС таких відомостей, як: назва та/або реєстраційний номер транспортного засобу комерційного призначення; відомості щодо кількості товару (що перевозиться у даній партії товару); ідентифікаційні ознаки митного забезпечення, що були застосовані органом доходів і зборів. Слід також зазначити, що у разі перевезення товарів на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП) 1975 р., також необхідно занести до ЄАІС номер сторінки, серію та номер книжки МДП. В цьому ж випадку необхідне й занесення ідентифікаційного номеру держателя книжки МДП, який присвоюється держателю гарантійним об'єднанням країни-реєстрації. Відомості, що були занесені у дану відомчу систему зберігаються та слугують основою для подальшої перевірки фактично доставлених товарів та транспортних засобів комерційного призначення до митниці призначення. Цікавим прикладом ведення обліку є переміщення товарів та транспортних засобів окремими партіями. В такому разі контроль за прибуттям і вивезенням товарів, які задекларовані за однією ДКПТ або ЕДКПТ, але переміщуються декількома транспортними засобами комерційного призначення, облік кожної окремої частини задекларованої у ДКПТ або ЕДКПТ партії товарів, що прибуває та вивозиться за межі митної території України, здійснюється митницею призначення шляхом унесення до ЄАІС відомостей про кількість, дату, час прибуття та вивезення кожної подрібненої партії товарів [4].

Документальна перевірка дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів. Дана форма здійснення контролю знайшла своє відображення в Наказі 2012 р. Так, наприклад, здійснюючи транзитне переміщення із використанням книжки міжнародного дорожнього перевезення під час проведення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, посадова особа митниці повинна перевірити застосування одного із засобів сплати митних платежів, а також правильність нарахування цих платежів у випадках, передбачених нормативно-правовими актами з питань забезпечення сплати митних платежів. В цьому випадку беруться за увагу ті дані та відомості щодо сплати митних платежів, що були попередньо занесені до інформаційної системи. Також прикладом здійснення цієї форми контролю може стати здійснення доку-

ментальної перевірки щодо відповідності відомостей, зазначених у представлених до митного оформлення товаросупровідних документах, відомостям, зазначеним у МД, або (що нас більше цікавить) у ЕМД, або у ПМД та Реєстру (ПМД або Реєстр у формі електронного документа).

Як одна з форм документальної перевірки є перевірка на правильність заповнення документів контролю за переміщенням товарів. Іншими словами, посадова особа митниці відправлення в межах своєї компетенції перевіряє правильність заповнення електронних відомостей, їх роздрукованих примірників і відповідність внесеної до них інформації згідно з поданими до оформлення товаросупровідними (товаротранспортними) документами.

Отже, всі наведені форми здійснення контролю за доставкою вантажу з використанням інформаційних технологій перелічені в ст. 336 МК України та є основними.

Проаналізувавши вищезгадані форми митного контролю, ми повинні також згадати про ще одну форму, яка вважається додатковою. Мова йде про *ідентифікацію товарів* та транспортних засобів. Засоби забезпечення ідентифікації накладаються безпосередньо на вантажний відсік транспортного засобу (вантажне місце) або контейнер, цистерну, інше пристосування, в яких безпосередньо перевозяться товари. Посадова особа митниці відправлення повинна занести до ЄАІС ідентифікаційні ознаки митного забезпечення, пристроїв або /та інших засобів ідентифікації, які застосовані митним органом відправлення. Після доставки вантажу до митниці призначення, посадова особа цієї митниці звіряє ідентифікаційні ознаки фактично прибулого товару з тими ознаками, що були занесені до ЄАІС.

Отже, підсумовуючи опис форм митного контролю за доставкою вантажу до митниці призначення, про які йде мова в Наказі, ми можемо говорити про такий доволі унікальний феномен, що виник із початком впровадження та застосування інформаційних комп'ютерних технологій, як здійснення електронного контролю. Реалізація останнього втілюється одночасно із здійсненням інших форм контролю.

Надаючи оцінку сучасному стану системи електронного контролю за доставкою вантажів, можна чітко стверджувати, що ця система вже остаточно розроблена та впроваджена в дію. Більше того, вона була досить високо оцінена усіма членами Всесвітньої митної організації [13, с. 23]. Автоматизована система контролю за доставкою вантажів охопила перевезення товарів в усіх митних режимах. Проте, нажаль, ми не можемо говорити про бездоганність застосування комп'ютерних технологій під час здійснення контролю за доставкою вантажу. Є певні недоліки, які необхідно враховувати.

Першою, найбільш актуальною та поширеною для всіх сфер діяльності держави, є проблема недофінансування. Це позначається на потребі оновлення комп'ютерного оснащення. Окремий напрямок фінансування потрібен для доопрацювання аналітично-інформаційної системи.

Незважаючи на те, що сама реалізація механізму контролю є повністю комп'ютеризованою, ми не можемо забувати про кадровий чинник. Хоча контроль і базується на використанні ЄАІС, усі дані вносяться до неї посадовими особами органів доходів і зборів. Тому не виключається і суб'єктивний чинник, а як наслідок – можливість виникнення помилок та певних невідповідностей. Це друга проблема.

І третє, на нашу думку, найголовніше питання – здійснення електронного контролю за доставкою товарів може здійснюватись лише за тим вантажем, що переміщується через зону пункту пропуску через державний кордон України. В іншому випадку (звісно, мова йде про контрабанду) здійснення контролю просто неможливе. Однак, вирішення цієї проблеми є об'єктом дослідження іншої наукової роботи.

Висновки. Підводячи підсумок у нашому дослідженні щодо здійснення контролю за доставкою вантажу із використанням інформаційних технологій, ми дійшли висновку, що на сьогоднішній день можна говорити про виникнення нового виду митного контролю, що став результатом впровадження інформаційних технологій та комп'ютеризації всіх сфер діяльності, як здійснення електронного контролю. Електронний контроль є базисною основою та засобом здійснення інших форм контролю. Проте про такий вид контролю можна говорити поки що лише в межах наукових досліджень, оскільки на законодавчому рівні такого поняття не існує. Позитивною тенденцією є й те, що впровадження та використання інформаційних технологій не є сталим. Так, при реорганізації Державної митної служби та податкової служби в Міністерство доходів та зборів, в Указі Президента України № 141 «Про Міністерство доходів та зборів» було затверджено, що одним із завдань Міністерства є забезпечення розвитку, впровадження та технічного супроводження інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і технологій, автоматизація процедур, зокрема контроль за повнотою та правильністю виконання митних формальностей, організація впровадження електронних сервісів для суб'єктів господарювання [2].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – Ст. 552.
2. Про Міністерство доходів і зборів: Указ Президента України від 18 березня 2013 р. № 141. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15534.html>
3. Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення: Наказ ДМС України від 8 грудня 1998 р. № 771. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0042-99> (втратив чинність).
4. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні транзитних переміщень: Наказ Міністерства фінансів України від 9 жовтня 2012 р. № 1066. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2120-12>
5. Про порядок введення в дію наказу Держмитслужби: Наказ ДМС України від 8 грудня 1998 р. № 771. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.licasoftware.com.ua/index.php/component/lica/index.php?option=com_licap&p=0&base=1&me (втратив чинність)
6. Про другий етап впровадження системи контролю за доставкою: Лист ДМС України від 17 листопада 1999 р. № 09/1-3621. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.licasoftware.com.ua/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=704801&menu=52097>
7. Про третій етап впровадження системи контролю за доставкою: Лист ДМС України від 15 травня 2000 р. № 09/2-1753-ЕП. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1025.501.0>
8. Про четвертий етап впровадження системи контролю за доставкою вантажів: Лист ДМС України від 15 грудня 2000 р. № 09/2-4907-ЕП. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1025.504.0>

9. Про п'ятий етап впровадження системи контролю за доставкою: Лист ДМС України від 9 січня 2002 р. № 11/2-09-174-ЕП. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1025.1202.0>

10. Страшко В. Телекомунікації у системі «Електронна митниця» в розрізі Концепції «обличчям до людей» // Митниця. — 2011. — № 4. — С. 14-17.

11. Пашко П.В. Митні інформаційні технології. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://pidruchniki.ws/10330310/informatika/yedina_avtomatizovana_informatsiyna_sistema_derzhavnoyi_mitnoyi_sluzhbi_ukrayini#127

12. Бабалик Є.П. Адміністративно-правові основи інтеграції інформаційних технологій в процес контролю доставки вантажів // Митна справа. — 2010. — № 3. — С. 67 - 74.

13. Судак С. Українська система контролю за доставкою вантажів одна з найкращих в світі // Митниця. — 2005. — № 1. — С. 23-25.

УДК 342.951 : 351.82

Рекун В.А., к.ю.н., доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін Кримського інституту права НУ «ОЮА»

Проблемні питання визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України

Статтю присвячено висвітленню проблем у правовому регулюванні порядку визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України. Звертається увага на новачі, запроваджені новою редакцією Митного кодексу України, та проблеми їх практичної реалізації, а також пропонуються окремі шляхи їх розв'язання з метою оптимізації та удосконалення вітчизняного механізму митної оцінки товарів.

Ключові слова: митна вартість, методи визначення митної вартості, митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, органи доходів і зборів.

Статья посвящена выявлению проблем в правовом регулировании порядка определения таможенной стоимости товаров, перемещаемых через таможенную границу Украины. Обращается внимание на новации, предусмотренные новой редакцией Таможенного кодекса Украины, и проблемы их практической реализации, а также предлагаются некоторые пути их разрешения с целью оптимизации и усовершенствования отечественного механизма таможенной оценки товаров.

Ключевые слова: таможенная стоимость, методы определения таможенной стоимости, таможенно-тарифное регулирование внешнеэкономической деятельности, органы доходов и сборов.

The article is dedicated to main problems in legal regulation of the customs value determination procedure for goods crossing the customs border of Ukraine. Special attention is drawn to the innovations introduced by new version of the Customs Code of Ukraine and their practical implementation issues. Possible solutions of the problems are proposed in order to optimize and improve the national mechanism of customs valuation.

Key words: customs value, methods of customs valuation, customs and tariff regulation of foreign economic activity, bodies of Revenue and Duties.

Актуальність теми. Категорія «митна вартість» є базовою для митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Від правильності визна-